

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: **БӨА-2023/05/НА-СТА-ТТЗ**

Цахим хуудас: www.audit.mn
Өлгий хот
2023 он

Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын
дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Хуанган
Утас: 70422954 Цахим хаяг: khuanganm@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Х.Женисбек
Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn
Ахлах аудитор: Д.Назгүл
Утас: 99427301 Цахим хаяг: nazgul_1972@yahoo.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу. .

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	20
3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө	22
3.5.2 Авлага	23
3.5.3 Урьдчилгаа	23
3.5.4 Бараа материал	23
3.5.5 Бусад эргэлтийн хөрөнгө	24
3.5.6 Үндсэн хөрөнгө	24
3.5.7 Өр төлбөр	24
3.5.10 Засгийн газрын хувь оролцоо	25
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	28
4.1 Ерөнхий зүйл.....	28
4.2 Материаллаг байдал.....	28
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	28
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	28
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	28
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	29
4.5.1 Завсрын аудитын талаар.....	29
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	29
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	30
5.1 Төлбөрийн акт	30
5.2 Албан шаардлага	30
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	31

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын стандарт
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
СХС	Сум хөгжүүлэх сан
ЕБ	Ерөнхий боловсрол

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn

БУЛГАН СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА Б.ЕРБОЛАТ ТАНАА

2023.09.24 № 307
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг боловсруулан, баталж ажиллаагүй байна.

Аудитын гол асуудал

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд анхаарал татах асуудал байхгүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудит, аудиторын хариуцлага, аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдэд хамаатай бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Dugnelt-Bulgan+sumiin TTZ+TA

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР М.ХУАНГАН

Dugnelt-Bulgan+sumiin TTZ+TA

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

мянган төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	806,552.24	552,902.71
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	215,941.03	181,307.54
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	215,941.03	181,307.54
3121	Төгрөг	215,941.03	181,307.54
31211	Төрийн сангийн харилцах	192,578.10	174,097.54
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	23,362.19	5,210.00
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	0.74	2,000.00
33	АВЛАГА	221,498.61	268,495.77
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	4,129.57	1,952.54
335	Бусад авлага	661.74	19,551.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	661.74	18,551.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	-	1,000.00
336	Зээлийн авлага	216,707.30	246,992.23
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	216,707.30	246,992.23
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	216,707.30	246,992.23
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	369,112.61	103,099.40
351	Түүхий эд материал	15,131.59	27,990.88
35110	Тусгай зориулалттай материал	736.20	236.20
35130	Эм боох материал	14,395.39	27,754.68
35200	Дуусаагүй үйлдвэрлэл	-	-
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	233.65	233.65
354	Хангамжийн материал	352,921.87	24,457.76
35410	Бичиг хэргийн материал	4,864.90	2,088.90
35420	Аж ахуйн материал	149,172.18	12,468.76

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1,020.04	415.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	49,936.05	9,485.10
35460	Хүнсний материал	86,387.34	-
35470	Бусад хангамжийн материал	61,541.36	-
35600	Мал амьтад	825.50	50,417.11
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>8,365,215.20</u>	<u>1,821,778.07</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	8,365,215.20	1,821,778.07
392	Биет хөрөнгө	8,205,178.80	1,804,241.81
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	7,217,667.40	814,302.37
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(613,896.55)	(205,925.58)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	330,351.19	147,540.89
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(290,252.81)	(138,254.23)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	836,617.91	384,326.33
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(583,618.72)	(329,704.91)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	252,962.39	34,353.99
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(150,064.99)	(24,339.99)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	1,648,457.57	1,726,457.57
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(622,905.48)	(796,684.70)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	284,185.46	347,728.84
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(145,254.20)	(155,558.78)
39217	Ном	40,929.64	-
393	Биет бус хөрөнгө	160,036.40	17,536.26
39301	Програм хангамж	4,408.40	1,883.40
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,408.48)	(1,013.63)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	159,036.48	16,666.48
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>9,171,767.44</u>	<u>2,374,680.78</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>64,661.71</u>	<u>8,686.40</u>

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	64,661.71	8,686.40
413	Өглөг	64,661.71	8,686.40
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	38,054.53	8,686.40
4136	Бусад өглөг	26,607.18	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	339.38	-
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	26,267.79	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	9,107,105.74	2,365,994.37
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	9,107,105.74	2,365,994.37
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,386,379.96	850,766.78
51101	Өмч: - төрийн	2,386,379.96	850,766.78
512	Хуримтлагдсан үр дүн	2,845,043.28	638,927.51
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	3,111,022.36	7,388,586.06
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(265,979.08)	(6,749,658.55)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	3,875,682.49	876,300.09
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	9,171,767.44	2,374,680.78

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

мянган төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	5,324,255.32	1,711,485.67
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	272,282.18	621,079.54
110	Орлогын албан татвар	77,254.57	331,513.68
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	77,254.57	352,204.38
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	-	290,522.48
110002	Үйл ажиллагааны орлого	10,233.43	9,815.83
110003	Хөрөнгийн орлого	64,943.14	51,866.08
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	2,078.00	-
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-	(20,690.71)

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-	(20,690.71)
113	Хөрөнгийн албан татвар	2,512.00	22,983.04
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	-	3.00
113002	Бууны албан татвар	2,512.00	2,850.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	-	20,130.04
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	192,515.60	266,582.82
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	50,318.63	55,805.75
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	49,818.63	52,610.55
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	500.00	1,104.20
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	-	2,091.00
1181	Газрын төлбөр	62.96	553.19
118101	Газрын төлбөр	62.96	553.19
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	142,134.02	210,223.89
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	1,088.97	1,840.65
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	141,045.05	208,383.24
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	292,847.08	298,177.74
120	Нийтлэг татварын бус орлого	292,847.08	298,177.74
120003	Торгуулийн орлого	5,940.50	11,598.00
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	286,438.38	282,326.25
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	171,096.00	93,326.25
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	115,342.38	189,000.00
120009	Бусад орлого	468.20	4,253.49
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	4,759,126.07	792,228.40
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	3,739,401.67	-
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт	268,264.37	-
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	3,471,137.30	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	239,699.81	12,009.30
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	232,183.45	3,426.73
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7,516.36	8,582.57

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

131106	Төсвийн урамшуулал	-	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	740,092.50	780,219.10
132005	Хөрөнгийн санхүүжилт / орон нутгийн төсөвт байгууллага/	3,500.00	-
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	454,679.40	414,223.80
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	281,913.10	365,995.30
1330	Төсвийн захирагчдаас	1,089.69	-
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,089.69	-
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	38,842.40	-
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	38,842.40	-
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	5,137,842.88	1,364,234.79
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	5,137,842.88	1,364,234.79
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	5,013,843.90	1,299,692.72
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	3,231,961.78	517,985.45
210101	Үндсэн цалин	3,001,321.18	419,587.54
210102	Нэмэгдэл	20,474.40	59,201.50
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	312.30	-
210104	Урамшуулал	115,880.50	12,911.61
210105	Гэрээт ажлын хөлс	93,973.40	26,284.80
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	422,907.78	65,336.77
210201	Тэтгэврийн даатгал	288,211.91	44,691.70
210202	Тэтгэмжийн даатгал	26,782.13	5,095.14
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	32,777.95	1,812.29
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	6,387.60	3,282.55
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	68,748.19	10,455.10
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	199,396.89	262,845.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	13,594.54	20,398.11
210302	Түлш, халаалт	185,802.35	241,946.89
210303	Цэвэр, бохир ус	-	500.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	167,326.32	36,566.70
210401	Бичиг хэрэг	20,850.43	1,912.34

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210402	Тээвэр, шатахуун	100,121.25	31,637.80
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,851.15	1,710.80
210404	Ном, хэвлэл	186.40	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	739.66	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	31,432.42	1,305.76
210408	Бараа материал акталсны зардал	8,145.01	-
2105	Нормативт зардал	269,451.69	358.20
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	120,632.58	-
210502	Хоол, хүнс	140,779.98	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	8,039.14	358.20
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	12,543.75	4,306.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	7,529.48	-
210602	Тавилга	-	85.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	90.00	-
210604	Урсгал засвар	4,924.27	4,221.00
2107	Томилолт, зочны зардал	10,488.30	8,370.53
210702	Дотоод албан томилолт	10,488.30	8,370.53
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,260.00	876.80
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	641.50	273.20
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	2,605.40	226.80
210803	Даатгалын үйлчилгээ	118.80	-
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	273.50	182.90
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	141.00	75.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	120.30	-
210807	Газрын төлбөр	252.00	118.90
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	88.30	-
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	19.20	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	695,507.39	403,047.26
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	139,625.49	129,448.55
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	13,561.80	557.30

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	542,320.10	273,041.41
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	123,998.97	64,542.07
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	21,469.60
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	-	21,469.60
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	119,997.13	43,072.47
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	32,653.18	-
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	46,536.25	43,072.47
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	28,007.70	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	12,800.00	-
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	2,178.40	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,178.40	-
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	821.89	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	821.89	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,001.56	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,001.56	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	186,412.44	347,250.88
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	-	-
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	452,391.52	7,096,909.44
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	23,452.56	-
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	428,938.97	7,096,909.44
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(452,391.52)	(7,096,909.44)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(265,979.08)	(6,749,658.55)

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

мянган төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	5,046,448.03	1,567,485.67
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	272,282.18	621,079.54
110	Орлогын албан татвар	77,254.57	331,513.68

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	77,254.57	352,204.38
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	-	290,522.48
110002	Үйл ажиллагааны орлого	10,233.43	9,815.83
110003	Хөрөнгийн орлого	64,943.14	51,866.08
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	2,078.00	-
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-	(20,690.71)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-	(20,690.71)
113	Хөрөнгийн албан татвар	2,512.00	22,983.04
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	-	3.00
113002	Бууны албан татвар	2,512.00	2,850.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	-	20,130.04
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	192,515.60	266,582.82
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	50,318.63	55,805.75
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	49,818.63	52,610.55
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	500.00	1,104.20
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	-	2,091.00
1181	Газрын төлбөр	62.96	553.19
118101	Газрын төлбөр	62.96	553.19
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	142,134.02	210,223.89
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	1,088.97	1,840.65
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	141,045.05	208,383.24
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	286,804.16	124,177.74
120	Нийтлэг татварын бус орлого	286,804.16	124,177.74
120002	Хүүгийн орлого	5,940.50	-
120003	Торгуулийн орлого	-	11,598.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	280,395.46	108,326.25
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	280,395.46	108,326.25

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

120009	Бусад орлого	468.20	4,253.49
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	4,487,361.70	822,228.40
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	3,471,137.30	-
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	3,471,137.30	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	239,699.81	12,009.30
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	232,183.45	3,426.73
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7,516.36	8,582.57
131106	Төсвийн урамшуулал	-	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	736,592.50	780,219.10
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	454,679.40	414,223.80
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	281,913.10	365,995.30
1330	Төсвийн захирагчдаас	1,089.69	-
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,089.69	-
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	38,842.40	30,000.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	38,842.40	30,000.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	4,634,808.28	1,558,838.73
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,634,808.28	1,558,838.73
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,509,965.74	1,164,081.59
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	3,215,036.86	502,725.41
210101	Үндсэн цалин	2,670,144.49	390,349.64
210102	Нэмэгдэл	175,280.47	67,035.21
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	8,481.00	-
210104	Урамшуулал	203,366.42	19,055.77
210105	Гэрээт ажлын хөлс	157,764.47	26,284.80
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	455,084.86	61,511.53
210201	Тэтгэврийн даатгал	327,479.26	42,071.93
210202	Тэтгэмжийн даатгал	33,401.70	4,860.20

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	25,120.80	3,888.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	6,301.10	971.90
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	62,782.00	9,719.50
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	190,265.66	266,334.38
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,994.79	19,985.22
210302	Түлш, халаалт	175,270.87	245,849.16
210303	Цэвэр, бохир ус	-	500.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	128,629.38	30,295.10
210401	Бичиг хэрэг	9,756.97	1,393.80
210402	Тээвэр, шатахуун	83,916.11	26,252.60
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	7,034.40	2,558.25
210404	Ном, хэвлэл	1,095.50	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,560.00	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	25,266.40	90.45
2105	Нормативт зардал	253,224.10	457.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	83,673.90	-
210502	Хоол, хүнс	159,784.70	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	9,765.50	457.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	9,615.40	7,331.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5,180.00	-
210602	Тавилга	-	2,010.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	83.40	-
210604	Урсгал засвар	4,352.00	5,321.00
2107	Томилолт, зочны зардал	10,643.60	7,959.33
210702	Дотоод албан томилолт	10,643.60	7,959.33
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6,145.20	2,076.20
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,698.90	694.20

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	2,792.20	414.30
210803	Даатгалын үйлчилгээ	240.30	90.30
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	348.90	182.90
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	145.60	75.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	480.80	480.80
210807	Газрын төлбөр	289.30	37.30
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	88.30	11.50
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	60.90	89.90
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	241,320.68	285,391.64
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	228,816.38	284,593.84
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	12,504.30	797.80
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	124,842.54	394,757.13
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	351,463.59
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг		351,463.59
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	120,840.70	43,072.47
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	32,000.00	-
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	47,783.00	43,072.47
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	28,007.70	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	13,050.00	-
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	2,190.20	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,190.20	
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,089.69	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,089.69	
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	721.96	221.07
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	721.96	
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт		221.07
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>411,639.75</u>	<u>8,646.95</u>

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	432,650.97	43,280.43
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	432,650.97	43,280.43
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	432,650.97	43,280.43
220001	Барилга байгууламж	81,527.48	-
221001	Их засвар	64,709.76	-
222001	Тоног төхөөрөмж	42,872.51	-
223001	Бусад хөрөнгө	227,329.22	35,290.43
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	16,212.00	7,990.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(432,650.97)	(43,280.43)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	(21,011.22)	(34,633.49)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	236,952.24	215,941.03
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	215,941.03	181,307.54

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

мянган төгрөгөөр

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,386,379.96	3,879,136.99	3,107,567.86	9,373,084.82
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	-3,454.50	3,454.50	0.00
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,386,379.96	3,875,682.49	3,111,022.36	9,373,084.82
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт				0.00
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт				0.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				0.00
Тайлант үеийн үр дүн			-265,979.08	-265,979.08
2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,386,379.96	3,875,682.49	2,845,043.28	9,107,105.74
2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,386,379.96	3,875,682.49	2,845,043.28	9,107,105.74
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-1,535,613.19	-2,999,382.40	4,543,542.78	8,547.19
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	850,766.78	876,300.09	7,388,586.06	9,115,652.93
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				0.00

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт				0.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				0.00
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				0.00
Тайлант үеийн үр дүн			-6,749,658.55	-
2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	850,766.78	876,300.09	638,927.51	2,365,994.37

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

мянган төгрөгөөр

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,503,772.40	1,481,892.92
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,464,372.40	1,446,602.49
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,055,304.60	1,052,066.42
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	499,786.30	496,851.59
210101	Үндсэн цалин	379,687.00	384,475.81
210102	Нэмэгдэл	60,231.70	67,035.21
210104	Урамшуулал	33,582.80	19,055.77
210105	Гэрээт ажлын хөлс	26,284.80	26,284.80
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	60,747.30	60,747.30
210201	Тэтгэврийн даатгал	41,307.70	41,307.70
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,860.20	4,860.20
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,888.00	3,888.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	971.90	971.90
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,719.50	9,719.50
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	266,370.80	266,334.38
210301	Гэрэл, цахилгаан	19,920.80	19,985.22
210302	Түлш, халаалт	245,950.00	245,849.16
210303	Цэвэр, бохир ус	500.00	500.00

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	25,305.50	25,305.50
210401	Бичиг хэрэг	1,393.80	1,393.80
210402	Тээвэр, шатахуун	21,463.00	21,463.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,360.70	2,358.25
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	88.00	90.45
2105	Нормативт зардал	457.00	457.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	457.00	457.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11,224.00	11,221.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,900.00	2,900.00
210602	Тавилга	3,000.00	3,000.00
210604	Урсгал засвар	5,324.00	5,321.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,476.70	6,474.60
210702	Дотоод албан томилолт	6,476.70	6,474.60
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,077.20	2,076.20
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	694.20	694.20
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	414.30	414.30
210803	Даатгалын үйлчилгээ	90.30	90.30
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	182.90	182.90
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	75.00	75.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	480.80	480.80
210807	Газрын төлбөр	37.30	37.30
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	11.50	11.50
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	90.90	89.90
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	182,859.80	182,598.85
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	182,062.00	181,801.05
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	797.80	797.80
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	409,067.80	394,536.07

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	365,995.30	351,463.59
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	365,995.30	351,463.59
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	43,072.50	43,072.47
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	43,072.50	43,072.47
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	39,400.00	35,290.43
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	39,400.00	35,290.43
223001	Бусад хөрөнгө	39,400.00	35,290.43
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,503,772.40	1,399,037.91
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,328,023.10	1,352,554.61
132001	Орон нутгийн төсвөөс	922,627.80	986,559.31
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	405,395.30	365,995.30
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	175,749.30	46,483.30
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	108,840.60	46,483.30
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	66,908.70	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		117,518.33
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		34,663.32
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	30.00	32.00
620001	Удирдах ажилтан	11.00	11.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	10.00	10.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	4.00	4.00
620004	Гэрээт ажилтан	5.00	7.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	30.00	32.00
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10.00	10.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	6.00	6.00
650010	Гэрээт ажилтан	4.00	6.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	10.00	10.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

мянган төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	10,010.04
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	10,010.04
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	10,010.04
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	4,027.60
210402	Тээвэр, шатахуун	4,027.60
2107	Томилолт, зочны зардал	1,484.73
210702	Дотоод албан томилолт	1,484.73
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,497.71
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,497.71
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	12,009.30
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	12,009.30
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,426.73
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	8,582.57
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.74
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	2,000.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Сумын Засаг дарга нь харьяалах нутаг дэвсгэрийнхээ эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн стратегийн төлөвлөгөө зохиох, зохицуулах, хяналт шинжилгээ хийх, үнэлж дүгнэх, Засаг даргын бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах, ИТХ, доод шатны нутгийн захиргааны байгууллагыг шаардлагатай мэдээллээр хангах, хууль тогтоомж, шийдвэрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах, эдийн засаг, нийгмийн асуудлаар бие даан шийдвэр гаргах, хууль тогтоомжийн биелэлтийг хангах, иргэдэд хуульд заасан үйлчилгээг үзүүлэх, зохион байгуулах үндсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлж ажилласан байна.

Булган сум нь “Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх төрийн бодлогыг сумынхаа онцлогт тохируулан боловсруулж, үр дүнтэй хэрэгжүүлэх өндөр чадвартай, зөв зохион байгуулалттай, хариуцлагатай удирдлагын тогтолцоог бүрдүүлж, ард иргэдийнхээ амьдрах орчин сайжруулах, аж амьдралыг дээшлүүлэх” эрхэм зорилгыг дэвшүүлэн ажилласан байна.

Дээрх зорилтын хүрээнд: Ажлын хариуцлагыг дээшлүүлж, иргэдэд хүнд сурталгүй цаг хугацаанд үйлчилгээ үзүүлэх, орон нутгийн бизнесийн таатай орчныг бүрдүүлж, эдийн засгийн өсөлтийг хангаж улмаар сумын төсөв санхүүгийн хариуцлага, хяналтыг сайжруулж, ил тод үр ашигтай байдлыг эрхэмлэн, орон нутгийн хөгжлийг дэмжсэнээр сумын эдийн засгийн өсөлтийг иргэн бүрт хүргэж, ядуурлыг бууруулах зорилготой ажиллаж байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар

Булган сумын Засаг дарга нь Засаг, захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжуудыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажилласан байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж үзлээ.

Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь аймгийн Төсвийн ерөнхийлөгчийн харьяа орон нутгийн төсөвт байгууллагуудын үйл ажиллагаанд хяналт тавих чиг үүрэг бүхий байгууллага юм.

Булган сумын төсөвт байгууллагуудын үйл ажиллагаанд Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын албанаас 2022 онд шалгалт хийгдээгүй байна.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Байгууллагын мөрдөж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн талаар

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиггүй байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дугаар тушаалаар баталсан “Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 6,797.1 сая төгрөгөөр буюу 74.1 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	215,941.02	181,307.54	-34,633.48
Авлага	221,498.60	268,495.77	46,997.17
Бараа материал	369,112.60	103,099.39	-266,013.21
Үндсэн хөрөнгө	8,365,215.20	1,821,778.07	-6,543,437.13
Нийт хөрөнгө	<u>9,171,767.44</u>	<u>2,374,680.77</u>	<u>-6,797,086.67</u>
Өр төлбөр	64,661.70	8,686.40	-55,975.30
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	9,107,105.73	2,365,994.37	-1,535,613.19
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	<u>9,171,767.44</u>	<u>2,374,680.77</u>	<u>-6,797,086.67</u>

Эх сурвалж: Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Хүснэгтээс мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, өр төлбөр, засгийн газрын хувь оролцоо дансуудад өмнөх оны үзүүлэлтээс нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан байна.

3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл 181.3 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 34.6 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 2. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+),
			Бууралт (-)
Кассад байгаа бэлэн мөнгө	-	-	
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	215,941.02	181,307.54	-34,633.48
Төгрөг	215,941.02	181,307.54	-34,633.48

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Төрийн сангийн харилцах	192,578.09	174,097.54	18,480.55
Арилжааны банк дахь харилцах	23,362.19	5,209.99	18,152.20
Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	0.73	2000.0	19,99.27
Дүн	215,941.02	181,307.54	-34,633.48

Эх сурвалж: Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Мөнгөн хөрөнгө данс оны эхнээс 34.6 сая төгрөгөөр буурсан нь Сум хөгжүүлэх сангийн мөнгөн хөрөнгө буурсантай холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт

Мөнгөн хөрөнгөтэй холбоотой алдаа зөрчил илрээгүй.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эцсийн үлдэгдэл 268.5 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 46.9 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 3. Авлагын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчтай холбогдсон авлага	4,129.56	1,952.54	-2,177.02
Байгууллагаас авах авлага	661.73	19,550.99	18,889.26
Хувь хүмүүсээс авах авлага	0.00	1000.0	1000.0
Хувь хүмүүст олгосон зээл	216,707.30	246,992.22	30,284.92
Дүн	221,498.60	268,495.77	46,997.17

Эх сурвалж: Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Орон нутгийн хөгжлийн сангийн болон Сум хөгжүүлэх сангийн авлага нэмэгдсэнтэй холбоотой авлагын дансны үлдэгдэл өмнөх оноос 46.9 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Аудитын илрүүлэлт

Авлагатай холбоотой алдаа зөрчил илрээгүй.

3.5.3 Урьдчилгаа

Урьдчилгаа данс оны эхэн ба эцэст үлдэгдэлгүй байна.

3.5.4 Бараа материал

Бараа материалын дансны эцсийн үлдэгдэл 103.1 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 266.0 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 4. Бараа материалын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Түүхий эд материал	15,131.58	27,990.87	12,859.29
Тусгай зориулалттай материал	736.20	236.20	-500.0
Эм боох материал	14,395.38	27,754.67	13,359.29
Бэлэн бүтээгдэхүүн	233.65	233.65	0.00
Хангамжийн материал	362,921.86	74,874.86	-288,047.00
Бичиг хэргийн материал	4,864.89	2,088.90	-2,775.99
Аж ахуйн материал	149,172.17	12,468.75	-136,703.42
Сэлбэг хэрэгсэл	1,020.03	415.00	-605.03
Түлш, шатах тослох материал	49,936.05	9,485.10	-40,450.95
Хүнсний материал	86,387.34	0.00	-86,387.34
Бусад хангамжийн материал	61,541.36	50,417.10	-11,242.60

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Мал амьтад	825.50		-825.50
Дүн	369,112.60	103,099.39	-266,013.21

Эх сурвалж: Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Бараа материалын үлдэгдэл буурсан нь боловсрол, эрүүл мэндийн салбарын байгууллагуудын бүтцийн өөрчлөлтөөр шилжүүлсэн бараа материалтай холбоотой байна.

Аудитын илрүүл

Бараа материалтай холбоотой алдаа, зөрчил илрээгүй.

3.5.5 Бусад эргэлтийн хөрөнгө

Бусад эргэлтийн хөрөнгө байхгүй байна.

3.5.6 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл цэвэр дүнгээр 3,472.2 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 7,298.9 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 6. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/ Өсөлт (+), Бууралт (-)
Биет хөрөнгө	10,611,171.56	3,454,710.01	-7,156,461.55
Барилга, байгууламж, орон сууц	7,217,667.40	814,302.37	-6,403,365.03
Авто-тээврийн хэрэгсэл	330,351.19	147,540.89	-182,810.29
Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	836,617.91	384,326.33	-452,291.58
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	252,962.39	34,353.99	-218,608.40
Зам, гүүрийн байгууламж	1,648,457.57	1,726,457.57	78,000.00
Бусад үндсэн хөрөнгө	284,185.46	347,728.84	63,543.39
Ном	40,929.64	0.00	-40,929.64
Биет бус хөрөнгө	160,036.40	17,536.26	-142,500.14
Програм хангамж	4,408.40	1,883.40	-2,525.00
Бусад биет бус хөрөнгө	159,036.48	16,666.48	-142,370.00
	10,771,207.96	3,472,246.27	-7,298,961.69

Эх сурвалж: Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл буурсан нь боловсрол, эрүүл мэндийн салбарын байгууллагуудын бүтцийн өөрчлөлтөөр шилжүүлсэн үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой алдаа, зөрчил илрээгүй.

3.5.7 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн дансны эцсийн үлдэгдэл 8.6 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 55.9 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 7. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/ Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	38,054.53	8,686.40	-29,368.13

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Байгууллагад төлөх өглөг	339.38	0.00	-339.38
Хувь хүмүүст төлөх өглөг	26,267.79	0.00	-26,267.79
Дүн	64,661.71	8,686.40	-55,975.30

Эх сурвалж: Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Өр төлбөр данс 55.9 сая төгрөгөөр буурсан нь ерөнхий боловсролын сургууль, эрүүл мэндийн төвийн өр төлбөр буурсантай холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Өр төлбөртэй холбоотой алдаа, зөрчил илрээгүй.

3.5.10 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эцсийн үлдэгдэл 2,365.9 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 6,741.1 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 8. Засгийн газрын хувь оролцоо

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/	
			Өсөлт (+),)	Бууралт (-)
Засгийн газрын хувь оролцоо	9,107,105.74	2,365,994.37		-6,741,111.36
Засгийн газрын оруулсан капитал	2,386,379.96	850,766.78		-1,535,613.19
Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	2,386,379.96	850,766.78		-1,535,613.19
Хуримтлагдсан үр дүн	2,845,043.28	638,927.51		-2,206,115.77
Өмнөх үеийн үр дүн	3,111,022.36	7,388,586.06		4,277,563.70
Тайлант үеийн үр дүн	-265,979.08	-6,749,658.55		-6,483,679.47
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	3,875,682.49	876,300.09		-2,999,382.40

Эх сурвалж: Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Тайлант онд -6,749.6 сая төгрөгийн үр дүнтэй ажилласан, боловсрол, эрүүл мэндийн салбарын байгууллагуудын бүтцийн өөрчлөлттэй холбоотой Засгийн газрын оруулсан капитал дансанд 1,535.6 сая, хөрөнгийн дахин үнэлгээний нөөц дансанд 2,999.4 сая төгрөгийн бууруулах бичилт, өмнөх үеийн үр дүн дансанд 4,277.5 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэх бичилт хийгдсэнтэй холбоотой Засгийн газрын хувь оролцоо данс 6,741.1 сая төгрөгөөр буурсан байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Булган сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрт зориулан 1,503.8 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1,464.4 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 39.4 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд зарцуулахаар батлагджээ.

БӨА-2023/07/НА-СТА-ТТЗ

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Нийт зардлын 989.5 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 405.4 сая төгрөгийг Орон нутгийн хөгжлийн сангаас, 108.8 сая төгрөгийг төсөвт байгууллагын үйл ажиллагааны орлогоос бүрдүүлэхээр төлөвлөжээ.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Булган сум нь 2022 онд гүйцэтгэлээр нийтдээ 1,399.0 сая төгрөгийн санхүүжилтийн орлого бүрдүүлснээс орон нутгийн төсвөөс 986.6 сая төгрөгийн, Орон нутгийн хөгжлийн сангаас 366.0 сая төгрөгийн санхүүжилт хүлээн авч, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 46.5 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлжээ.

Хоршоог хөгжүүлэх сангийн үндсэн үйл ажиллагааны орлогын төлөвлөлт 108.0 сая төгрөг ба 62.3 сая төгрөгөөр тасарсан байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,481.9 сая төгрөг буюу 98.5 хувийн гүйцэтгэлтэй байгаа нь төвлөрүүлсэн болон дутуу авсан санхүүжилт, тасарсан орлоготой холбоотой байна.

Сумын орон нутгийн төсвийн орлогын талаар:

Аймгийн ИТХ-ын 2021 оны “Орон нутгийн төсөв батлах тухай” IV дүгээр хуралдааны 53 дугаар тогтоолоор Булган сумын 2022 оны орон нутгийн төсвийн орлогын төлөвлөгөөг 504.0 сая төгрөгөөр баталж, Аймгийн ИТХ-ын хуралдааны “2022 оны төсөвт тодотгол хийх тухай” 2022 оны 93 дугаар хуралдааны 04 дүгээр тогтоолоор 508.1 сая төгрөгөөр буюу 4.1 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж баталсан байна.

Сумын ИТХ-ын 2022 оны 6 дугаар сарын 29-ний өдрийн VIII дугаар хуралдааны 2022 оны төсөвт тодотгол хийх тухай 41 дүгээр тогтоолоор 2022 орлогын төлөвлөгөөг 508.1 сая төгрөгөөр хэвээр баталжээ.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвийн орлогод 636.9 сая төгрөгийн орлого оруулж, төлөвлөгөөг 11.5 сая төгрөгөөр буюу 25.3 хувиар давуулан биелүүлсэн байна.

Хүснэгт №9	Орон нутгийн орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл			/мянган төгрөг/
Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Өсөлт/+, бууралт -/	Дүнд эзлэх хувь
I.Татварын орлого	502,104.1	621,079.5	118,975.4	97.5%
II.Татварын бус орлого	6000.0	15,851.5	9,851.5	2.5%
Нийт дүн	508,104.1	636,931.0	128,826.9	100%

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Орлогын нэр төрлөөр авч үзэхэд татварын орлогоос цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтээс орох орлого 85.3 сая, малд ногдуулах албан татвар 20.1 сая, улсын тэмдэгтийн хураамж 2.6 сая, түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр 0.6 сая, ан амьтны нөөц ашигласны нөөц ашигласны төлбөрийн орлого 94.4 сая төгрөгөөр, татварын бус орлогоос торгуулийн орлого 11.6 сая, бусад орлого 4.2 сая төгрөгөөр тус тус давж биелсэн байна.

Татварын орлогоос үйл ажиллагааны орлого 29.9 сая, хөрөнгийн орлого 28.4 сая, хөрөнгө борлуулсны орлого 0,3 сая, үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар 2.0 сая, бууны албан татвар 3.7 сая, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 5.4 сая, газрын төлбөр 11.7 сая, ойн нөөц ашигласны төлбөр 1.9 сая төгрөгөөр, татварын бус орлогоос хүүгийн орлого 6.0 сая төгрөгөөр тус тус тасарсан байна.

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Орон нутгийн ерөнхий орлогын 910 тоот дансанд оны эхэнд 67.2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй ба Орон нутгийн орлогын 995 тоот дансаар 636.9 сая төгрөгийн татварын орлого оруулсан байна. Оны эцэст орон нутгийн төсвийн ерөнхий орлогын 910 тоот дансанд 131.8 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарчээ.

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харъяа байгууллагууд 2022 онд 1,503.8 сая төгрөгийн батлагдсан төсвөөр үйл ажиллагаа явуулж 98.5 хувь буюу 1,481.9 сая төгрөгийн гүйцэтгэлтэй гарсан байна. Сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангын төлөвлөгөө тасарсан байна. Төсөвт байгууллагууд батлагдсан төсөвтөө багтааж үйл ажиллагаа явуулж, хэмнэлтийг төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт №10 Төсвийн байгууллагуудын төсвийн гүйцэтгэлтийн талаар:

/мянган төгрөг/

Д/д	Байгууллагын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хэтрэлт, хэмнэлт
1	Сумын ИТХурал	72,397.9	72,397.9	0.00
2	Сумын ЗДТГазар	481,398.8	481,395.7	-1,003.1
3	СХСан	108,840.6	108,579.6	-261.0
4	ОНХСан	383,925.7	365,284.4	-18,641.3
5	ЕБ-ын 1 дүгээр сургууль	191,992.0	191,535.6	-456.4
6	Ёлт бага сургууль	80,952.3	79,852.4	-1,099.9
7	Шүвтэр бага сургууль	57,261.6	56,717.7	-543.9
8	Хүүхдийн 1 дүгээр цэцэрлэг	52,479.7	52,168.5	-311.2
9	Хүүхдийн 2 дугаар цэцэрлэг	25,286.2	24,723.7	-562.5
10	Соёлын төв	20,951.2	20,950.7	-0,5
11	Эрүүл мэндийн төв	28,286.4	28,286.4	0.0
	Нийт дүн	1,503,772.4	1,481,892.9	-218,795.0

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Дээд шатны төсвийн захирагчаас 3.4 сая төгрөгийн, төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлогоор 8.6 сая төгрөгийн нийт 12.0 сая нэмэлт санхүүжилт хүлээн авсан байна.

Үүнээс тээвэр шатахууны зардалд 4.0 сая, томилолтын зардалд 1.5 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 4.5 сая төгрөгийн нийтдээ 10.0 сая төгрөгийг зарцуулж, оны эцэст нэмэлт санхүүжилтийн харилцах дансанд 2.0 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан байна.

Нэмэлт төсвийн гүйцэтгэл, орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2022 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Д.Назгүл гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор М.Хуанган нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайланг 2023 оны 3 дүгээр сарын 03 дугаар сарын 02-ны өдрийн 1/107 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 5,323.4 сая төгрөгөөс 1 хувиар буюу 53.2 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор сумын төсөв байгууллагууд бараа ажил, үйлчилгээний зардлуудыг хэмнэлттэй зарцуулсан байна. Тухайлбал: цалин хөлсний зардлыг 3.0 сая, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлыг 0.03 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардлыг 0.3 сая, урсгал шилжүүлгийг 14.5 сая төгрөгөөр буюу нийт 21.9 сая төгрөгөөр хэмнэж зарцуулсан байна.

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгахад алдаа зөрчил гараагүй байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн Шилэн дансны мэдээллээс программд орсон мэдээллүүдийн хэрэгжилтийг шалгахад төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах 529.3 сая төгрөгийн 1 шийдвэр гарсныг шилэн дансанд мэдээлээгүй, мэдээлсэн байдлын хэрэгжилт 75 хувь байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй байна гэж дүгнэлээ.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгахад илэрсэн зөрчлийн дүнгээр албан шаардлага өгөв.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудит хийгдээгүй.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд Булган сумын ТТЗ-ийн төсвийн гүйцэтгэлийн 1, 2 дугаар улирлын мэдээ, хагас жилийн санхүүгийн тайланг байршуулаагүй, таван сая төгрөгөөс дээш татварын орлогын 186.7 сая төгрөгийн 7 орлогын гүйлгээ, таван сая төгрөгөөс дээш зарлагын 698.1 сая төгрөгийн гүйлгээг байршуулаагүй, өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй зөрчилд албан шаардлага өгсөн ба тайлант онд биелэлтийг шалгахад хэрэгжээгүй байна.

Төрийн албаны зөвлөлийн 2019.07.16-ны өдрийн 42 дугаар тогтоолын 2-р хавсралтаар баталсан сумын Санхүүгийн албаны ажлын байрны тодорхойлолтод заасны дагуу Орон нутгийн хөгжлийн сан, Сум хөгжүүлэх сангийн 2 дугаар гарын үсгийг санхүүгийн албаны даргаар зуруулж, тайлан, баланс гаргуулах, зөрчлийг арилгаж ажиллах талаар 1 заалттай зөвлөмж өгөгдсөний биелэлтийг хангаж ажилласан байна.

Хүснэгт №11 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					-
Албан шаардлага	1	884,800.0	0	0	0%
Зөвлөмж	1	0	1	0	100%
Нийт дүн	1	884,800.0	1	0	50%

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Тус сумын Санхүүгийн албаны дарга нар шинээр томилогдсонтой холбоотой сахилгын хариуцлага ногдуулах боломжгүй байна.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар 2021, 2022 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар давтан гарсан зөрчлүүдийг арилгасан эсэхийг анхаарах шаардлагатай байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Булган сумын Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайланд залруулга хийгдээгүй.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар шилэн дансны хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой 529.3 сая төгрөгийн зөрчил илэрч албан шаардлага өгөв.

5.1 Төлбөрийн акт

Акт тогтоогдоогүй.

5.2 Албан шаардлага

Аудитын дүнгээр дараах зөрчилд албан шаардлага өгөв.Үүнд:

1. Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн Шилэн дансны мэдээллээс программд орсон мэдээллүүдийн хэрэгжилтийг шалгахад төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах 529.3 сая төгрөгийн 1 шийдвэр гарсныг шилэн дансанд мэдээлээгүй, мэдээлсэн байдлын хэрэгжилт 75 хувь байна.

5.3 Зөвлөмж

Зөвлөмж өгөгдөөгүй.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 2 төсвийн байгууллага, 5 тусгай сангийн санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 1 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 1 байгууллага, 5 сангийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулсан.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайлангийн нэгтгэлд Ерөнхий боловсролын 1, 2,3 дугаар сургууль, Хүүхдийн 1,2 дугаар цэцэрлэг, Соёлын төв, Эрүүл мэндийн төв зэрэг байгууллагуудад орон нутгийн төсвөөс олгосон тогтмол зардлын санхүүжилтийг хамруулсан байна.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудаас Засаг даргын тамгын газрын санхүүгийн тайланд “Өөрчлөлтгүй” дүгнэлт өгсөн. Сумын ИТХ, Төрийн сан, Орон нутгийн хөгжлийн сан, Сум хөгжүүлэх сан, Эргэлтийн эмийн сан, Байгаль хамгаалах сангуудын санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулж үзсэн.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 1.6 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 1.6 сая төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоогдсон байна.

Хүснэгт №12 : Төсөвт байгууллагуудын алдаа зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

№	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс									
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах санал	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Сумын ИТХурал	0	0										
2	Сумын ЗДТГазар	3	114873					2	114,872.60	1			
	Дүн	3	114873	0	-	0	0	2	114872.6	1	-	0	0

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн	
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн			
Дүн													

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил	Үүнээс											
		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал			
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Дүн													

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах 529.3 сая төгрөгийн 1 шийдвэр гарсныг шилэн дансанд мэдээлээгүй, мэдээлсэн байдлын хэрэгжилт 75 хувь байна.	1	529,327.2			1	529,327.2		
Дүн	1	529,327.2			1	529,327.2		
Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн	1	529,327.2			1	529,327.2		